

Cömertliğin Faydaları

Hayatlarımız bize ait olduğu kadar başkalarına da aittir, bu yaşama ait olduğu kadar bir başka yaşama da aittir. Onun için koşulsuz sevgiyle başkalarına fayda sağlayan konularda yardımlaşma ve dayanışma göstermek, her iki yaşam için çok gereklidir. Özellikle şefkat duygularıyla yapılan yardım/katkı, ruha coşku katar. Düşünceye rahatlama ve dinginlik bağışlar. İçsel huzuru pekiştirir. Günümüzün bilimsel çalışmaları da bunu kanıtlamaktadır. Bilimsel verilere göre, cömert davrandığımızda, cömertlik yaptığımızda, beynimizin haz ve sosyal bağlantı ile ilişkili bölümleri harekete geçer, bu esnada salgılanan endorfinin iç ahengimize, ruh ve beden sağlığını pozitif katkı sağlar. Dolayısıyla bencillikten uzak olarak verdiğimiz her şey iç dünyamızı dışarı doğru büyütür. Veren ile alan arasında bir bağ oluşturur.

Vermenin önemini çok iyi açıklayan Assisili Aziz Françesko (1182-1226)'nın konuyla alakalı özetini/saptamasını hatırlamakta fayda vardır. Diyor ki; **“Vermeaktır almak, affedilmektir affetmek ve ebedi hayata doğmaktır ölmek.”**

Hayata yardım etmenin, katkı sunmanın en sağlıklı yolu, içsel pazarlıklı duyguları aşarak yetenek ve imkânlarımızı başkalarının yararına kullanabilmektir. Samimi bir şekilde -beklenti içine girmeksizin- gönülden yapılan her şeyin bereketiyle beraber geri döneceğini bilmeliyiz. Çünkü bilinçli veya bilinçsiz hayata verdiğimiz her şey birer enerjidir. Enerjiler çıktıkları kaynağa geri döner. Onun için hayata verdiğimiz cimrilik/negatif, cömertlik/pozitif gibi her türlü enerjinin mutlak şekilde bize geri döneceğini devamlı akılda tutmalıyız.

Sahip olduklarıyla cömert davranan insan bir başkasına değil, evvela kendisine iyilik yapar. Çünkü dünya yaşamında insanın maddi-manevi yönden büyümesi ve zenginleşmesi, huzurlu ve istikrarlı olması, sorumluluk alanındaki cömertliğiyle ve hayata verdikleriyle doğru orantılıdır. İnsan odaklı

düşünceyi özümsemişse, kutsal olan insan onuruna değer verir. Böylece ruhtan güç alır. Yaşam enerjisi, benliğinin içinden akar ve benliğini ışık içinde tutar. İnsan odaklı düşünceyi şiar edinmemişse, ruhtan güç almadığı için yaşam enerjisi aleyhine döner, benliğe (egoya) yenilir. İnsan odaklı düşünce, daha fazlasını alabilmek için alınanları hayata -olduğu gibi katıksız bir şekilde- geri vermeyi zorunlu kılar. Maddi-manevi alınan -(ve sahip olunan)- her şey alıkonulursa, cimrilik ve pintilik yapılırsa, o alınanlar durgunlaşır. Zamanla değerini kaybeder ve yoksullaşmaya neden olur.

Bilindiği üzere, su değirmeni, kullandığı suyu tutmaya başlarsa, çok geçmeden o durgun suyun içinde boğulur. Ancak su serbest akarsa, suyun yarattığı enerji değirmen için bir değer olur. Öğütülen undan herkes faydalanır. Aynı şey insan için de geçerlidir. İnsan, ilahi iradenin bedava verdiklerini öz yarar için, başkalarının faydası için, bireysel ve toplumsal huzur için hayata değer olarak aktarması, hayata geri vermesi gerekmektedir. Aksi takdirde su değirmeni gibi insan kendi suyunda boğulmaktan kurtulamayacaktır.

Buradan çıkan anlama göre, sahip olduğumuz maddi şeyleri vermek, vermenin en kolay yoludur. Ama burada bile takılıp kalanlar bilmelidir ki, gerçek vermek, kişinin kendinden, özünden vermesidir. Ünlü Amerikan düşünür/yazar Ralph Waldo Emerson'un (1803-1882) dediği gibi: **“Yüzükler ve mücevherler armağan değildir. Gerçek armağanı veremediğin için dilenen özürdür. Gerçek armağan kendinden bir parçayı verebilmektir.”**

“Yetenek ve becerilerinizi başkalarına yardım etmeye adayın” (Romalılar 12: 6-8) diyen mantığa göre, ilahi armağanlarımızı egonun mülkiyetine tahsis etmek hiçbir surette fayda getirmez. Aksine, hüsrana uğratır. Onun için hayata vermeden, hayatın bize bir şeyler verebileceğini düşünmemeliyiz. Hayattan sürekli alarak, yeteneklerimizi körelterek veya gömerek, bencil ve cimri davranarak, bize cömert davranılmasını beklemek, safillik olur. Kendi alanımıza pozitif şeyler katmadan hayatın standartlarımıza bir şeyler

katmasını bekleyemeyiz. Beklersek şayet, hayatın nihai gayesine ve ilahi anlamına aykırı davranmış oluruz. Bu farkındalığı daima dengede tutmakta fayda vardır. Çünkü kâinatın ruhunda ve merkezinde ilahi adalet ve merhamet bulunmaktadır. Özden verdikçe varlığımız artar, özümüz gürleşir. Özden verdiklerimizin karşılığını -farklı şekillerde- muhakkak geri alacağız. Onun için dünyaya sahip olduğumuzun en iyisini verdiğimizde, en iyisi bize geri gelecektir. Vakti gelince, otuza, altmışa, yüze katlanarak geri dönecektir. Bu, ruhsal bir yasadır. Bu yasa hiç şaşmaz. Çünkü ilahi adalet bankasında/sisteminde iflas yoktur. Niyetimizi yoklayarak sevgimizi, anlayışımızı, neşemizi, şefkatimizi, yeteneklerimizi, armağanlarımızı, yaratıcılığımızı, affediciliğimizi samimi bir yürekle hayata sunduğumuzda kendimizi çok daha iyi hissetmiş oluruz. Kendimize olan güvenimiz artar, en önemlisi kendimize verdiğimiz sevgi ve değer çoğalır!

Yoksullaşmamak için şunu daima akılda tutmalıyız: Kendimize sakladığımız, kaybetmekten korktuğumuz her ne ise onu kaybederiz. Sadece hayata verdiklerimiz bizimdir. Unutmamak gerekir ki, dünyada tam sahiplenme yoktur. Bizim olduğunu düşündüğümüz ve sahip olduklarımız (makam, misyon, vizyon, yetki, servet, bilgi, statü, kariyer, meslek.... ve herşey) sadece birer emanettir. Birer sözleşmedir. Sadece kullanma hakkına sahibiz. Kullanma hakkını amacına dönük kullanmadığımızda sözleşme bozulur. Onun için hayatın iniş ve çıkışlarında değerini ve kıymetini bilmediğimiz her şeyi kaybedeceğimizi unutmadan sahip olduklarımızla kendimize ve topluma yapıcı yaklaşımlarla faydalı olmaya çalışmak, yaşamın yüksek maksatlarından birisidir.

Kale isimli eserinde ünlü Fransız yazar/şair Antoine de Saint-Exupery (1900-1944) cimri/cimrilik hakkında şöyle yazar: **“Cimri, servetini batırmak korkusuyla elindekileri vermeyen değil, senin sunduğun karşısında yüzünün ışığını esirgeyendir. Sen tohumlarını attığın zaman güzelleşmeyen toprak, cimridir.”**

Ünlü Alman toplumbilimcisi Theodor W. Adorno (1903-1969) Minima Moralia isimli eserinde şöyle yazar: **“Biz yani şehir ahalisi, modern metropollüler, şarkımızı kendimiz mırıldanmaya başladığımızdan bu yana tüm ezgileri hastalık sardı. ... İnsanlarda vermemenin yarattığı bir boşluk olacaktır. Vermeyen insanın en vazgeçilmez yetileri dumura uğrar; çünkü katışıksız içselliğin tecrit hücrelerinde değil, ancak dışarda, nesnelerle canlı bir temas içinde gelişebilir bu yetiler. Vermeyen insanların yaptıkları her şeyden bir soğukluk yayılır: Gereken şefkat sözcüğü söylenmemiş, beklenen düşünceli davranış gösterilmemiştir. Bu soğukluk, kaynaklandığı kişileri de ürpertmeye başlar sonunda. Bütün şefkatli, iyi ilişkiler, hatta belki de organik doğanın bir parçası olan o barışma bile, bir hediyedir. Fazla mantıklı düşündüğü için bu yeteneğini yitiren kişi, kendini de şeyleştirir ve donar.”**

Kendi alanında özgün düşüncelere sahip Türkiye’nin ünlü yazarlarından Prof. Dr. Kemal Sayar hoca da konuyla alakalı fikrini şöyle açıklar: **“İnsanı tanımlayan yetiler, başkalarıyla, dünyayla canlı temasın, bizden onlara-onlardan bize akıp yayılan bir bilincin canlılığında yeşerebiliyor. Uzun zamandır göz ardı ediyoruz bunu. Bencillik değil bunun umumi nedeni; yüzüstü bırakılma, karşılık görememe kaygısı ama öte yandan özgürlüğünü yitirme, boyunduruk altına sokulma korkusu. Metropollerin birbirini gözetmeyen özgür ve bağısız insanı, kendine yetmeyi öğrenmek mecburiyetinde kaldı. Ne bir meleğin ne de bir benî âdemin alnımızı sıvazlamasını, başımızı okşamasını beklemiyoruz, gözlerimiz ve dudaklarımız kuru. Bir sürgün, bir yurtsuz değilsek de Yabanın Tuzlu Ekmeği’ni yiyoruz. İnsan kardeşimizden almayı bilmiyoruz, ona vermeyi hatırlamıyoruz. İnsanın vaz geçilmez yetileri; sevgi, şefkat, nezaket, merhamet, cömertlik vb. usul usul geri çekiliyor aramızdan. Vermemenin yarattığı boşluk, insanlığın ardında kalan çölde**

büyüyor.” Ünlü Alman filozof Friedrich Nietzsche (1844-1900) “Çöl büyür: Vay haline içinde çöl saklayanın!” diyerek adeta bunu kanıtlamaktadır.

Toplumsal fayda için bu bilgilerin seviyesini ve kavrama gücünü arttırmak gerekiyor. Bu bilgilerin kavrama gücü yükseldikçe, merhametli farkındalık düzeyi de yükseliyor. Bu bilgilerin gücü arttıkça, günlük yaşamda uygulandıkça, ego/nefsani tutkular daha rahat dizginlenecektir. Bu doğrultuda tutarlı bir anlam bütünlüğü geliştirmek, huzur ve istikrara, toplumsal uyuma da katkı sunacaktır.

Unutulmamalıdır ki, hayat pazarında cimri olan değil, cömert olan kazanır. Verdiğimiz ölçüyle bize ölçülecektir. Merhamet edenlere, merhamet ve yardım edilir. Bilinçli farkındalıkla yardımlaşanlar, güçlenir. Güçlenenler yardımlaşır. Çünkü ne ekiyorsak, onu biçeceğiz. Ne veriyorsak kendimize veriyoruz. Ne yapıyorsak kendimize yapıyoruz!

Yusuf Beğtaş